

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pabło nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pabło, iin nècuàchì nì nìhì chuun ìì nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnàhâ stnàì xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhù-nsì xì mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xì Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhù stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xì mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán.

² Nùù Yua-nda Dios xì nùù Stoho-ndà Jesucristu ni quixí cuáhà gracia sàhà-nsiá, te ni yáha vàha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ;Ansivéhé cahnú Dios xi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuáhà gá kuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vèchi cahvi-ndayá.

⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vètùnì nacuàhandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivì yáha stná-nè tnùndoho, vèchi sàhà-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñàyùcàndüá vètùnì chindee stná-ndà ñanìtnaha-nda.

⁵ Ñà-ndáà nduá, ndohó cuáhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yàha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà.

⁶ Ñàyùcàndüá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nìhì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsià, te

càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducání stná, nú sàni nacuàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuàhandee stná ini-nsi mii-nsiá. Dandu vátùni nìhì stná-nsià quidandee víi inì-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù.

⁷ Ñàyùcàndùá, ináhá váha-nsi, nú icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámà sàhà-nsiá, vâchi ndiaha gá icúmí-yâ nacuàhandee stná ini-yà mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñàni, cuní-nsi cundaà ini-nsià nansa nì yàha-nsi ladu Asia, cuàhà tnùndoho nì xini-nsi yucán. Mà cúndéé ini-nsi nì cahan-nsí, cuàhàn-nsi cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi,

⁹ te sàni sahnde ini-nsi sàhà vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsí sàhà ñà-nì cúndáà ini-nsi màsà cáhvi-nsí xì mii-nsí; cuisì Dios nì cahvi xi-nda, vâchi mii-yá, mà úhì danátíacú stná-yàndó mate sàni xìhì-ndà.

¹⁰ Te ñà-ndáà nduá, divi mii-yá nì dàcácu-ya nsiùhù nùù peligru cahnu-ma na cuàhàn-nsi cui-nsi nì cùí, te (ansivéhé gâ-yà), vâchi dècuèndè quívì vichi dacácu ìi-yá nsiùhù. Te xiníndísâ-nsí ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yâ quida-ya ducán,

¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xícàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí. Daaní, nú ducán xícàn tàhvi cuàhà nèhivì sàhà-nsí, dandu cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-ndiúú-né nècuàchì se-guru, có-dàndàhví-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuàhà gá cudîi ini-nsi ñà-ínáhá-nsí viì gá quidá-nsí ñuhiví yohó. Có-dàndàhví-nsi nì-iin nèhivì, vâchi cuisì ichì

mii-yá indéhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsià yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsi quida vii-nsí ducán. Cóni dátiaâ uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guá, na quidá dava nèhivì ñuhiví. Còó, cuisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsí.

¹³ Te carta tiaá-nsí nùù-nsiá, (còò ni-iin palabra ndóo dèhé nùá), vátùni cahvi-nsiañà, te mà úhì cundaà ini-nsià ñà-nduá cachá. Vàchi cunaha-nsiá, yùhù cuní ni sáa-nsià mànhì váha inì-nsia.

¹⁴ (Ináhî), algu sàcuàhàn-nsià cundaà ini-nsià vichi, doco cumánì vá. (Te nú sàni sàa-nsià nì cundaà váha ndisa ini-nsià), dandu quivì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiâ cudì ini-nsià sàhà-nsí, te cudì stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá vâhi nsidaájàn, ñàyùcànduá nì nacani inì sàì ndé ndoó-nsiá nì cuí. Te sàhà-ñá cui nìhítáhvì váha-nsia, ñàyùcànduá ùì xichi nàcòtì mii-nsiá nì cahín. Primeru yâhi ndé ndoó-nsiá na cúhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihìn ichì cùhìn ladu Judea nì cuí.

¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácánì sahnú inì nduá. Còó, vàchi màdiá nansa ni nì cuí nacánì ini; ni có-nácánì inì na iin nèhivì còò Dios ini anima-xi. Vàchi nú ducán nì cundúí, dandu “jaan” cachì vichi, te después “còó”.

¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dàamá-nsí palabra nì cachi-nsí xì-nsiá daa) na ian dajúùn-nsi vichi, te después “còó” cachì-nsi. Còó.

¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsi xì-nsiá

daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachi-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còo. Vàchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuisì nduá.

²⁰ Vàchi nsidaa ñà-nduá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíâ cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disáhà-xí ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén.

²¹ Te divi Dios nduú ana nácuàhandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhî stná-yà sàxìnítnùnì-ndà.

²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu ìi xì-yá ñà-coo Yà-ìi mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuisì tnùmànì primeru nduú yà-jaàn, vachi chicá más icúmí-ndá nihitàhvì-ndà después.

Ñà-nduá disáhà-xí cóni sáa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá có-cunî càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcànduá disáhà-xí tàñáha ga sàà tui ñuu-nsià jaàn. Ináhá Dios ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cuí chicá vaha.

²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsià ñà-cunì-nsì dandacú-nsí nùù-nsiá sàhà ñà-nduá xiníndisâ-nsiá. Còo, vachi sàni xinindisá víi-nsiá. Cuisì cunì-nsì chindee-nsí mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cundóo-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, yùhù nì cachì ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsí ini cundua.

² Vàchi nú ni nácùndoo-nsia tnùnsí ini quide, dandu mà sái cudìi gá inì, vachi divi mii-nsiá nduú ana cunî cudìi inì sàhà-xí.

³ Ñàyùcàndùá, nì tiai iin carta nùù-nsiá còtó sàì ndé ndoó-nsiá, te cuisì cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudiì inì sàhà-nsiá nduá cunî. Ducán cachî, vâchi tuxí inì ñà-nduá cudî ini yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudî stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dândohí mií, ndè nì sacui. Doco màdì sàhà-ñá cunî dacúhúún inì mii-nsiá nduá nì tiaiàmà; còó, cuisì sàhà-ñá ni cúndàà ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì nì quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arrepenfir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nìsa icumi guá tnùnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nìsa icumi xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachî, sàhá màsà quidá cuàhà güé-ñá.

⁶ Doco vichi, sà-ìá; còó gá necesidad càhàn duchi gá ini-nsiá xi nècuàchì nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsiá xi-né na ní nataca-nsiá daa.

⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú ini-nsia sàhà-né, te nacuàhandee ini-nsiànè sàhá màsà còó-né cuàhà tnùnsí ini, te cundeámà nùù-né.

⁸ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xi-né vichi, te cachi-nsiá xi-né ñà-cúú ndisa inì-nsia sàhà-né.

⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúníní-nsiá, á coó nì sandya.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, nú xicáhnû ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì, dandu ducaní quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-nduá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vâchi sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yâ (nansa

quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá

¹¹ màsà níhìndèè ñà-malu dacà-síndô, vèchi ináhá-ndá, maña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nùu nsi-daa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesà ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ì xí Cristu, dandu nì cundaà inì iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cùí.

¹³ Doco cónì cùí coi contentu yucán, vèchi còò ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñàyùcàndùá, nì ndaquìndèí xì nècuàchì ñuu mà, te nì quihin tui ichì vèxi ladu Macedonia yohó.

¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vèchi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vètùni cundee-nda nùu nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachítñuhu-nda palabra ì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítìà iin dico tnamì nduá.

¹⁵ Vèchi nsiùhù, (na cachítñuhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítìà iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamíà nùu Dios, (vèchi cudíi ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhiví, na ian sahán stná dico palabra mà nùu-né, ni cùndúú-né nècuàchì cácu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi.

¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cudíi ini-nè palabra mà, vèchi nahi dico nsì nduá nùu-né, te yúhì-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí càcu anima-xi, còò, na ian tnamì gá palabra mà nùu-né, vèchi sàhámà vètùni nìhì-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivì vaha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà).

17 Ñàyùcàndùá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ìì mà. Còó; có-dàndàhvì-nsì ni-iin nèhivì. Mii-yá ináhá-yá nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsì xì-né nacua nì cachi-yà xì nsiùhù, cáhàn viì-nsí xì-né, vèchi nèhivì xí Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivì

1 Ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhí-nsí tnùñuhu xí mii-nsí nduú túá. Ni còò stná necesidad cunihi-nsi iin tutu nduú recomendación na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, ni còò stná necesidad càcàn-nsì iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì.

2 Vèchi diyì mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidá-xì nsiùhù recomendar), vèchi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá víi-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndáà nduá cachí-nsì). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsì, ducán nduá.

3 Na iin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vèchi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ìì xì-nsiá), dandu na ian nì dàsàà-nsì carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiaa Cristu carta mà. Còó, sàhà Espíritu ìì xí mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-ya ini anima-nsiá, màdì ìcà iin yùù chipála.

4 Ináhá-nsí ñà-ndáà nduá cachí-nsì yohó, vèchi cundéé ini-nsì Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsí Cristu.

5 Doco có-tùxí ini-nsì vètùnì sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida viì-nsí chuun yohó. Còó, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vètùnì sàà-nsì quida-nsi chuun (xi-ya).

⁶ Ñàyùcàndùá, sàhà mii-yá vátùni cachitnùhu vii-nsí xì nèhivì nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-ndùá palabra nì tiaa uun-ni; cóó, palabra nì taxi Espíritu Ìì xí-yá nduá. Vàchi nú letra uun ni cúndúá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu Ìì; puru vida ndiaha sáha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndáà nduá, ndiaha gá nìsa ìa ley sàhana mate ìcà yùù chipála nì sàcùitandiaà. Vàchi (na ní nìhì Moisés ley mà), nì nanchiì ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yùcán màncùí gá cundehè nèhivì Israel nùù-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchií gá mà. Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nìsa ìa ley primeru mà, te cutu ñá-sàà-ndà cui-ndà cachá, dandu chicá náhà xìcà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu Ìì.

⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vátùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachitnùhu xi-nda nansa ndee vaha-nda nùù-yá.

¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcàndùá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà.

¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ía naha cuáhá, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vàchi nicanicuahàn icúmíá coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndá iá tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcàndùá có-yûhî-nsì càhàn vate-nsí xì nèhivì.

¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì

chidàhvi-ne nùù-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúní nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-ni cueé-ni ndáhvâ ñà-tnúù ndiaha nùù-né.

¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cónì cúndáà vâha ini nècuàchì Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian ídàhvi sàxìnítñùnì-nè iin sìcoto, ñàyùcàndùá có-sâà-nè cundaà ini-nè na inínì-né cahví nèhivì tutu xi ley sàhana. Cuisì-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè.

¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ì sàxìnítñùnì-nè, (có-cúndáà ini-nè).

¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdáhvi xi sàxìnítñùnì-nèmà, te claru mànihì ini-nè.

¹⁷ Vâchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu ì nduú-yá, te ndéni nì cui ni coó Espíritu ì xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhivì ì xí-yá nùù-ndà.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-îdàhvi ga nùù-ndà (nahi Moisés), còó. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcàndùá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátá nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vâchi Espíritu ì nduú-yá.

4

¹ Sàhá gracia xi Dios nì nihítáhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsí.

² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuéhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nèhivì; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ì xí-yá. Còó,

puru ñà-ndácuìsì nduá cachítñùhu vate-nsí xì-né. Mà ùhì cundehè-néndô, te cachi-nè a quidá ví-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsí.

³ Te nú cachítñùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàà nèhivì cundaà vaha ini-nè, pues ¿ndiá disáhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né.

⁴ Vàchi quisi cahvi guá nèhivì ñuhiví yohó, sàni dàcuáà-si anima nèhivì có-xìníndísà sàhà ñà-màsà dàtnùù ndiaha Dios sàxìnítnùní-nè; ñàyùcànduá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítñùhu-nsi palabra ì, màdì sàhà mii-nsí cáhàn-nsi. Còó, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsi, te cuisì cachí-nsi sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nèhivì xinúcuáchí nùù mii-nsiá, vachi ináhà-nsí (mànì cuáhà-nsiá) nùù-yà.

⁶ (Vichi cuní nsinuu ini-nsiá nansa nì cuu sàna) na nisa ìin tnuu inicutu ñuhiví, te nì cachi Dios: “Nì coó luz”, te nì sàcòa. Pues ducán nì quida stná-yà xì ndohó, nì dàtnùù-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhájàn na ian nchií ndiaha stná nùù Jesucristu.

Ìin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ì xì mii-yá nduá sàni nihítáhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùní cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmí ndohó, còó. Vachi cuisì na ìin quidi ñuhù ndé ñuhú ndudu ì mà nduu-nda. Ñàyùcànduá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn.

8 Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsì, mate yáha-nsi cuàhà tnùndoho, te nacání cuáhà ini-nsì dava xichi, doco siempre íá nansa càcu-nsi.

9 Quini quidá nèhivì xì-nsí, doco có-nàcóó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñúhú dahuun-ne nsiùhù.

10 Na xicánúú-nsí ñuhiví yohó, siempre nihnú ini-nsì vihini cui-nsì nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsì, dandu sàhámà vátùni cundaà stná ini nèhivì ñà-ìtiácú stná-yà, te chindéé-yàndô.

11 Doco na ndoó î-nsí ñuhiví, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligrú cui-nsì sàhà-yà sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmí-ndá, mate siempre íá peligrú cui-nsì.

12 Ñàyùcànduá, nicanicuahàn ducán íá xì nsiùhù na ian cuáhàn-nsì cui-nsì, doco sàhà ñà-jaàn vátùni ñhì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xí-yá.

13 Nùù tutu ìì dohó nì tiaa iin nèhivì: “Yùhù xiníndísé mii-yá, ñàyùcànduá, nì cachì ñà-nduá nì cachì”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsì mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhájàn cáhàn vate stná-nsì palabra xi-ya.

14 Te nsinúú ini-nsì nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dānātiácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcànduá, divi ducán icúmí-yà quida stná-yà xì ndohó, danātiácú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yá.

15 Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuáhà nèhivì ñhì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuáhà stná-nè naquimanì xì-yá sàhà-ñá nì quèé gà

más tnũñuhu xí-yá.

16 Ñàyùcànduá, có-cùhúún ini-nsi, vèchi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuítâ-nsi, doco anima-nsi, còó, vèchi nsiquívì (chicá nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsi.

17 Ñà-ndáà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàhì icúmíâ nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha î xí-yá icúmí-ndá nihitàhvì-ndà después, te nicanicuahàn cundua.

18 Ñàyùcànduá, có-ndùlócô gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhiví yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tañáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vèchi ñà-nduá tui indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha î xí mii-yá), mate có-tuía cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

1 Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, vèchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-ndá nú sàni nsiha, dandu cumi-nda inga iquicúñú-ndà iá ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vèchi Dios icúmí quidavàha xán, màdì nèhivì, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá.

2 Doco tiempo vichi na ian sácàn ini-ndà, vèchi yáha ga cuní-ndà nihì-ndà iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vèchi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa.

3 Te ináhá-ndá, nú sàni nihì-ndà iquicúñú saa ma, màdì uun-ni coo anima-ndà na ian chaá; còó.

4 Doco mientras ndoó î-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, sácàn ini-ndà, có-cùú vaha ini-ndà; doco màdì sàhà-ñá cuní-ndà cuxio iquicúñú-ndà

icúmí-ndá vichi nduájàn, còó; ñà-cùní-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sáà gà-ndà cui-ndà, vâchi vida ndiaha icúmí-ndá nihì-ndà, te icúmíâmà cundee dahuan nùù ñà-cui-ndà.

⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá ñà-nihitáhvi-ndà ducán, vâchi sàni sâhatahvì-yándó Espíritu ìì xí-yá, doco cuisì tnùmanì primeru nduú Yà-ìì mà.

⁶ Ñàyùcànduá nihnú ndéé guâ ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó î-ndà cuerpu xi-nda, dandu tàñáha ga cui cuni-ndà nùù-yá.

⁷ Vâchi na ndoo-nda ñuhìví yohó, cuisì nihnú vâha ini-ndáyá, màdiá xinínùù-ndáyá.

⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudìi ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nùù-yá.

⁹ Ñàyùcànduá dìsáhà-xí sâhandee ini-ndà, áma cúdîi ini-yà sâhà ñà-nduá quidà-ndà, a sea sàndòò-ndà nùù-yá, te ò tàñáha ga sàà-ndà nùù-yá.

¹⁰ Vâchi nsidanicuu-nda icúmí-ndá màcuíta-nda nùù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yà xì-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhìví yohó, ò á coó. Dandu cuàha-yàndó ñà-nduá ndiá ìcà iin iin-nda nihì-ndà.

¹¹ Ñàyùcànduá, nsiùhù, yúhî-nsì còtó mà ndóo ini-yà sâhà-nsì, te sâhámà cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì áma (cúníndísâ stná-nèyà).

Vâha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vâha Dios nansa iá anima-nsì, te cahnú gá Dios nì cundáà vâha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsì.

¹² Tucutu cachí-nsì xì-nsiá ducán, doco màdì ñà-cùnì-nsì càhàn vii-nsí sàhà mii-nsí nduá, còó. Cuisì nandúcu-nsí nansa cui cudìi inì-nsia sàhà-nsí, te ducán nihì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì (xítñùhu xi-nsí), vâchi nècuàchìmà, có-ndùlócô-nè nú iá vâha anima-ndà, á cóó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudîi ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsì, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú víi inì-xi nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñá vâha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vâha nèhivì nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcàndùá icúmí-nsí quida-nsi ñà-nduá quidá-nsí. Vâchi nì xihì-yà sàhà-ndà, te mate imindaa ana nì xihì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcàndùá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihì stná nsidaa-nda.

¹⁵ Te nú sàni xihì-yà sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiacú, dandu có-xiñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cudîi ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-ndà, vâchi mii-yá nì xihì sàhà-ndà, te nì natiacu-yà.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, vichi có-ndèníhí gá-nsì ni-iin nèhivì na ian ndeníhí stnahá nèhivì ñuhiví yohó. Còó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sandenihi-nsi na quidá nèhivì ñuhiví yohó, doco vichi còó cá.

¹⁷ Sàhámà (cundáà ini-ndà), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivì saa nduu-nda. Sàni

yàha nsidaa ñà-nduá nìsa ìa antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú ìñàha nùù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcàndùá, vátùni nì nàcùndoo vàha-nda xì-yá sàhà obra nì quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nìhìtáhvì stná-nsì chuun ñà-càhàn-nsì xì nèhivì sàhà-ñá nàcùndoo vàha stná-nè xì-yá.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-nsì xì-né, ñà-ìá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xìhì-yà nchìca cruz), te ducán nì nìhì-yá nansa nàcùndoo vàha nsidaa nèhivì ñuhivì nùù-yá, mà cútníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsì xì nèhivì nansa vátùni nàcùndoo vàha-ne xì-yá.

²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsì càhàn-nsì xì nsidaa nèhivì. Doco (màdi ndisa nsiùhù càhàn), Dios nduú ana càhàn xì-né, na ian sacúndáhvì-yà nùù-né sàhà palabra xi-nsì. Ñàyùcàndùá, càhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndáhvì-nsì nùù-né, á ma nàcùndoo vàha-ne xì (Yua-nda) Dios.

²¹ Vàchi Dèhemanì-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùní ini Yúamánì-yá ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchícùn-ndàyá, dandu ñà-sàni ndee vàha dahuun-nda nùù-yá nduá.

6

Quìvì vichi nduú meru quìvì nàcùndoo vàha-nda xi Dios

¹ Chuun ìì xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnáhá stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcàndùá, sacúndáhvî-nsí nùù-nsiá ñà-màsà cúndúá uun-ni nì nihítáhvî-nsiá gracia xi-ya.

² Vàchi dohó cachí-yà nùù tutu ìì:

Meru tiempu vâha nì sandua na (ní sacundahví-nî) nùí, ñàyùcàndùá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vâchi meru quivì dacácuì nêhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihì-ndà gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuní-yà) dacácu-yàndó.

Nansa iá modo vii nì quida Pablo chuun ìì xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nêhivì nsiùhù, vâchi có-cuní-nsí daquéé cuàchi-ne òiquì chuun ìì quidá-nsí.

⁴ Mate cuáhà iñàha yáha-nsi, doco cuní-nsí quida vii-nsí chuun, áma cúndáà ini nêhivì ñà-diví nùù Dios xinúcuáchí-nsí. Doco dava xichi cuáhà gá icúmí-nsí quidandee ini-nsí, te ndoho cuahà-nsí. Cuáhà vida yáha-nsi, xì cuáhà tnùndoho.

⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gà iá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xíhì stná-nsí doco.

⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóó ni-iin falta xi-nsí. Cuišì ñà-nduá ináhá-nsí (nùù Dios) nduá cachí-nsí xì nêhivì. Te quidándéé stná ini-nsí sàhà-né, vivì-ni quidá-nsí xì-né. Te chindéé stná Espíritu ìì xí-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùù ndisa ini-nsí sàhà-né.

⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndácuisì xí Dios cáhàn-nsì xì-né, te chindéé stná ndudu ìì xí-yá nsiùhù. Te ¿índù arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá víi-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsî mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender.

⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsí. Mate daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí, te ò tavá-né tnũñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vàchi micuísì ñà-nduú ñà-ndàà cáhàn-nsì xì-né.

⁹ Te mate dava-ne nacuaáa-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè ináhá vâha-ne nsiùhù. Cuàhà xi-chi cuàhàn-nsì cui-nsì nì cuí, doco itiácú ìì-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tâñàha ga nihì-né cahni-né nsiùhù.

¹⁰ Mate iá nansa ndoó-nsí tnùnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsì contentu. Ndahví yáha stná-nsí, doco divi sàhà nsiùhù níhì cuàhà nèhivì ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Còò ñi-iñàha icúmí-nsí ñuhivì yohó, doco nsidanicuú iñàha sàni nihitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúi nùù-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú inì. Sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè.

¹² Ñàyùcànduá, nùù yùhù, còò desconfianza, vàchi màni cuàhà-nsiá nùí. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdi yùhù.

¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xì-nsiá vichi, te cachí xì-nsiá ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-dùcání ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

14 Mäsà nácuaátnáhá-ndá xí nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vächì nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vätùni nacuaastnahá ñà-íá vùi xí ñà-íá quini? Còó, ni mà cúí nacuaastnahá stná ñà-nchìí orá xí ñà-ín tnúú.

15 Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xí ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísâ, mà váha nacu-atnahá-né xí iin nèhivì có-xiníndísâ.

16 Te ò iin veheñùhu ìì xí Dios, ¿a váha cuita stná yùù yócò yucán? Còó. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñùhu ìì ndé íá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vächì dohó cachí-yà nùù tutu ìì:

Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanuú stnáì mahì-né, vächì ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xí cunduu-ne.

17 Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná-yà: Quee cuaán-nsiá nùù nsidaa nèhivì (malu mà), mäsà cúndóó gá-nsià mahì-né. Ni mäsà tníí-nsiá ni-iin ñà-sìquini, dandu cudìì inì sàhà-nsiá,

18 te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7

1 Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xí-ndà, ñani màní. Ñàyùcàndùá, xiñuhu-ñá nacoò dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchì quida-nda xí ndahàsáhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsiquívì chicá más xiñuhu cunihnu ìì ndisa ini-ndà, te yùhí stná-ndà (còtó mà cúdíì) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa nì naxicocuîn ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvî-nsì nùù-nsiá ñà-nì nácúníhnú vaha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vachi cóni quídá quíní-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dàtúcù-nsì ni-iin-nsia; ni cóni dàndàhví stná-nsì ni-iin-nsia.

³ Doco màdiá daquéé cuàchi dìquì-nsiá nduá cachî xì-nsiá ducán. Còó, vachi sàni cachì xì-nsiá ñà-mànì cuáhà-nsiá nùí, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini anímè, a ducán itiácú-ndà ñuhiví, te ò ni sàà-ndà cui-ndà.

⁴ Cuáhà gá confianza sà-ìcúmî xì-nsiá vichi, te cudî gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñàyùcànduá, mate ni sái yàhi cuáhà tnùndoho, doco cudî inì, vachi sàni ndòo vaha inì sàhà-nsiá, te contentu ié vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsì ladu Macedonia yohó, mànicùí cundoo dadí-nsí. Cuáhà iñàha sadí xì nùù-nsí, te cuáhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsì nì nacani cuahà ini-nsì.

⁶ Doco iá ana chindéé xí nècuàchì cuhúún inì-xi, divi mii-yá; ñàyùcànduá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì Tito, cuáhà gá nì nacuahandee ini-nsì na ní xini-nsinè.

⁷ Te màdi cuisì sàhà-ñá nì quesaa nècuàchì mà nì cudii ini-nsì; còó, vachi sàhà stná ñà-nì cudii guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcànduá ndiaha gá nì ndòo ini-nsì. Vachi nì nacani-ne xì-nsí ñà-cudî ini-nsiá cuni-nsiá nsiùhù inga tu, te cuú cuáhà stná-nsiá sentir (sàhà ñá-nduá nì quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá nì nìhì yùhù nì ndudii inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco có-ìé`arrepentidu sàhàmà vichi, mate antes ndisa, nì nacani inì

nanduu gué` nì tiaiàmà cahín, vèchi (nì xini) nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quivì.

⁹ Doco vichi sàni ndudii tú inì. Doco màdi sàhà-ñá nì cuhuun inì-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá nì nihì-nsiá nì cuu-nsia arrepentir na ní nsihi nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vèchi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xì-nsiá.

¹⁰ Vèchi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vètùni sàà-ndà naxicocuín ini-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuín gà ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhiví, mà úhì cahniàmàndó.

¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios nì sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vàha sàni quea nùù-nsiá). Vèchi nì quesaha-nsiá nacání sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduá nì cuu, te nì cunsihi ini-nsiá cuxio dahuun falta mà nùù-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè nì yùhí stná-nsiá. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-íá vii anima-nsiá.

¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaià. Ni màdi cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsiá mànihì váha inì-nsia ñà-cùú ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacia ináhá mii-yá.

¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-dùcán nduá, ñàyùcànduá sàni ndòo vaha inì. Te chicá más nì cudii stná inì na ní xini ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vèchi yáha ga nì

cudîi ini-nè nì quida-nsia.

¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ináhî, icúmí-nsiâ quida vîi-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñâyùcàndùá, có-cùcáhán núí nì cachì ducán. Vâchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndàà nduá nacua iá ndàà nsidaa palabra (îi) nì cachì xì-nsiá antes.

¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsià nùù-né vichi, vâchi cudîi ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vâchi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vîi-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsià nì yùhí guâ-nsià.

¹⁶ Ñâyùcàndùá, yùhù cudîi inì vichi, vâchi ináhá vâhi vâtùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vîi-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñánì, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Macedonia.

² Vâchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudîi ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñâyùcàndùá, cuàhà gá ñà-nduá nì taca.

³ Vâha ga voluntad icúmí-nê, ináhî, vâchi nì sâha-ne ñà-nduá sâà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sâà-nè quida-ne nì sâha-ne, mate ndahví dahuun-ne.

⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsí, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios.

5 Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nùù ñà-ndùá nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vèchi primeru nì dàyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cunini-ne ñà-ndùá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

6 Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì càhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá mánì stná-nsiá, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vèchi divi nècuàchì mà nduú ana (nì càhàn xì-nsiá) primeru sàhájàn.

7 Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nìhìtáhvi-nsiá (nùù Yua-nda Dios). Xiníndísâ fuerte-nsiá, te càhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sàcùndáà vaha stná inì-nsia sàhà ichì-yá, te diì gá stná inì-nsia cunchicùn-nsiá ichì mà. Daaní, cuú cuàhà stná inì-nsia sàhà-nsí. Ñàyùcàndùá, ndiaha gá coo nú ni cútùha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

8 Màdì-ñá dandacuí nùù-nsiá nduá yohó, còó. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivì dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stnáì cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia.

9 Vèchi ináhá stná-nsiá ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyùcàndùá, vètùni nì nìhì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

10-11 Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá ñà-ndùá tuxí ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì que-saha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñàyùcàndùá, chicá

vàha ni dákînu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nîsa cudîi guá inî-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsià seguir vichi, te cuàha-nsia co-operación xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia.

¹² Vâchi nú iá vâha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudîi ini Dios sàhà-ndà, (a cuáhà', ò iyuhá), vâchi según ñà-icúmí-ndá nduá; có-xicàn-yà ñà-có-icúmí-ndá.

¹³ Màdià cunî ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchìmà. Còó.

¹⁴ Cuisì cunî ñà-dava dava ni coá. Vâchi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vâtùni chindeámà nèhivì iá guâ necesidad xi. Daaní, na quívì coo stná necesidad xi mii-nsiá, vâtùni chindee stná nècuàchìmà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-nduá icúmí nsidaa-nda.

¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùù tutu ìì ndé cachá': "Nècuàchì nì dâtàcá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cónì cùyódoá nùù-né; te nècuàchì nì dâtàcá xì iyuhu-niá, ni cónì quidá mánìá nùù-né".

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùù nècuàchì ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cunì stná-nè chindee-né mii-nsiá.

¹⁷ Ñâyùcànduá, na ní càhìn xì-né (ñà-nì cúhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dàndáà-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vâchi cudîi gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-nda icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tñùñuhu icúmí-nê nùù nsidaa nèhivì xì Dios ndoó cuàhà ñuu, vâchi cuàhà gá chindéé-nê xítìà razón ndiaha xì-yá.

19 Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchì ndahví). Te ¿índù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá nì queé más tnùñuhu xí Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuàhà guá cudí ini-nsià quida-nsia obra.

20 Ñàyùcàndùá, (cutnáhâ stná nècuàchìmà xì-nsí) sàhà-ñá màsà níhìndèè nèhivì cuitnùhu-ne nsiùhù sàhà dìhùn mà, vâchi cuàhà gá nduá sàni taca.

21 Cuní-nsì quida vii-nsí nùù nsidanicuú chuun xì-nsì, vâchi índéhe Dios. Doco nùù stná nèhivì cuní-nsì quee vii stná mà.

22 Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsì cúnsìhi ndisa ini-nè quidá-né chuun xì mii-yá. Te vichi chicá más cudí ini-nè, vâchi ináhá-né cuàhàn-nsià quida stná-nsià cumplir vichi.

23 Ñàyùcàndùá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachì-nsià xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndùì-nsì iin-nì quidá-nsí chuun ì xí-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachì-nsia ñà-nduú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu.

24 Ñàyùcàndùá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchìmà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachì xì nèhivì

sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndùá disáhà-xí nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihìn xì cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còò necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-ndùá datacá-nsiá sàhà nèhivì xí Dios,

² vàchi ináhî iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stnâi xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vàchi cudî inì nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xì-né. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudiì stná ini-nè (cuàha-ne).

³ Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ùi ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-ndùá cuàhàn-nsiá cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndácuisì nduá nì cachi (xì nècuàchì ladu yohó), màdì tnùhu, vàchi icúmí coo ndisa cooperación xi-nsia.

⁴ Vàchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vàchi nú sàni sàà-nsì después, te tãñáha ga cuacatnahá, dandu cucahan núù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnâhâ xí. Te mii stná-nsiá, vihini cucahan núù-nsiá, nú cóá.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì, chicá vàha càhìn xì iin ùi ñani-ndà yohó ñà-codònùù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndùá nì cachi-nsiá antes mà. Dandísá, coo listúà, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvì-nsiá, màdìá nahi dihùn nì tavà-nsí núù-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda;

doco nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda.

⁷ Cada iin iin-nda según cudî ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvì-ndà; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdì fuerza nduá. Vàchi Dios, cuàhà gá cudî ini-yà nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvì-ndà iñàha.

⁸ Te vâtùni quida stná-yà cuàhà gracia sàhà-ndà, te nìhì-ndà nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù-ndà. Ni-iñàha mà-quidá falta nùù-ndà, dandu vâtùni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha.

⁹ Vàchi dohó cachí stná nùù tutu ì:

Nì dâcútâhvì nècuàchìmà cuàhà nèhivì ndahví; cóni cùhí ini-nè biene xi-ne, ñâyùcànduá nicanicuahàn iá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sáha xi-nda ñà-nduá chihi-nda, xì ñà-nduá xixí stná-ndà. Ñâyùcànduá, icúmí-yâ cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vaha nùù-ndà). Vàchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama.

¹¹ Ñâyùcànduá, nú sàni nducuahà ñà-nduá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dacútâhvì stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmanì cuàhàn-nsì dasàn-nsímà icúmí cuàhà nèhivì naquimanì-né Dios.

¹² Vàchi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdì sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéâ; còó, vâchi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yá sàhà obra mà.

¹³ Vàchi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihi cahnú-néyà sàhà-nsiá

ñà-sàni xini-nè ñà-ndáà nduá, nchícùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimanì-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui.

¹⁴ Ñàyùcànduá, màni gá icúmí-nê cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvì stná-nè sàhà-nsiá nùù-yá ñà-nì xini-nè cuàhà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá.

¹⁵ Te vichi, ÿansivéhé cahnú-yá sàhà tnùmanì ndi-aha xí-yá nì sàhatahvì-yándô, (divi Dèhemanì-yá)! Ni mà cúí sàà-ndà naquimanì-ndàyá nacua ndiá icà-ndà.

10

Nansa nì dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-ia derechu xi-ne, vèchi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ù quidá-né

¹⁻² Sà-ínahá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyùcànduá, yùhù Pablo, sacúndáhvì` nùù-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sài. Vèchi cachí dava nèhivì sàhí ñà-nduú iin nèhivì cùchìtnu na ié` cutnáhì xì-nsiá, doco na iá xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí` xì dava-nsia. Vèchi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó.

³ Pues, ñà-ndáà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsí cundee-nsí (nùù ñà-có-ndiàá), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó.

⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Còó, arma ndiaha xí Dios nduá xichúûn-nsí, te nihá ndudu ù xí-yá, ñàyùcànduá

vàtùni cundee-nsí nùù nsidaa ñà-có-ndiàá iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà.

⁵ Vátùni cundee-nsí nùù nsidaa palabra nchichí chítùnì ini nèhivì tuxí inì-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùù (palabra cachítùnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Vátùni cundee stná-nsì nùù-né ñà-nì sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá.

⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsià cunini vaha ndisa-nsiayà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cùnì cunini (xi-yá), icúmí-nsì cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhivì xì Cristu, pues ni cúnáhá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsì nèhivì xí-yá nahi mii-nsiá.

⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachì ñà-íá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhán núùì sàhámà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñá nacuàhandee ini-nsì mii-nsiá nduá dìsàhà-xì nì nìhì-nsíñà nùù Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñá quida quini-nsì xì-nsiá.

⁹ Te màdi sàhà-ñá dayúhì stná-nsì mii-nsiá tiaá-nsì carta yohó. Còó.

¹⁰ Yùhù (ináhí) cachí dava nèhivì sàhí ñà-ndee càhìn nùù carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-íé`nùù-né, te indéhe-né nùù, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn viì, cachí-nè.

¹¹ Doco ni cúnáhá-nê ñà-divi nacua cachí-nsì nùù carta xi-nsì na ndoó xí-cá-nsì, divi ducán icúmí-nsì quida stná-nsì na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cùnì-nsì dadavá stnahá-nsì xì nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vachi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí ini-nè

ñà-cuisì modo xi mii-né nduú ley chicá ndiaá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyùcànduá (náhà xicà), nècuàchì có-cùndáà inì-xi nduú-né.

¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-quee tnùñuhu xí-nsí, ni có-dàquíhvi-nsi mii-nsí nùù iin chuun cóni sáha Dios nsiùhù. Cuisì chuun nì nihì-nsí nùù mii-yá nduá cáhàn-nsì sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn nì sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsi.

¹⁴ Ñàyùcànduá, màdiá yáha-nsi nùù-xí ndé nì cachi-yà xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàa-nsì ndé ndoó-nsiá nì cùí. Doco còó, nècuàchì primeru nì cáhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí.

¹⁵ Doco iin chuun cóni sáha-ya nsiùhù, còó, mà cáhàn-nsì sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còó. Doco nihnú ini-nsì quida ga-nsì más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nihì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yáha-nsi ndé nduú nùù-xí nì cachi Dios xì-nsí.

¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùù-xí cuní stná-nsì cùhùn-nsì cachitnùhu-nsì razón ndiaha xí-yá, doco nì xi ñà-jaàn, mà nándúcú-nsí quee tnùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhivì.

¹⁷ Vàchi nú cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xi-nda.

¹⁸ Vàchi ¿índù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùù-yá? ¿A nèhivì tavá tnùñuhu xí mii-xí? Còó, cuisì ana cudî ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol nì nìhì chuun nùù Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmání; ñàyùcànduá, sacúndáhvì` nùù-nsiá ñà-quidandee inì-nsia sàhí, por favor.

² Vàchi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaaha-nsiá, ducan iá stná na ian nì ndiadi tnùhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vàchi mii-nsiá, na iin noviá nduú-nsiá, te cuní sàà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùù-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nèhivì vii ndisa) na iin novia siempre sàni quida vii.

³ Doco yúhì` xì-nsiá, còtó dàcà dìni-nsiá, te mà cúníhnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vàchi ducán nì cuu xi Eva sànaaha, (nì tnàtuu) còò (nduú ñà-malu), te ñà-tnùhù guá-si nì nìhì-sí nì dandàhvì-siné.

⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vachi nú nì sàà iin nèhivì nùù-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuàchìmà, te diín nduú Jesús nì cachi nsiùhù xì-nsiá; te (xiní-nsì) mà úhì candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdì Espíritu ìi nì nìhì-nsiá daa. Te (xiní-nsì), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndùdává xí palabra ìi nì xinindisá-nsiá daa.

⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnài xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha.

⁶ Mate vihini mà túha güé` càhàn vií, doco ináhá vahi ñà-nduá cachí. Te mii-nsiá ináhá vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndáà nduájàn, vachi sàni xin-inùù-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sàhà-ñá cuní ni ndóo mii-nsiá xì chicá más tnùñuhu.

⁸ Vàchi na ní sa-ìe jaàn chindéi mii-nsiá, ¿índù nì quixi ñà-nìsa itiacuì? Pues divi nùù nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, yùhù quidé cuenta na ian nì sahnìndàhvì nècuàchìmà, te có-nduá ducán.

⁹ Daaní, después na ní quida manì dihùn nùí, ni-iin centavu cónì xíquèn nùù-nsiá. Còò; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xi ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu nì saquin vahi ñà-màsà quídá-nsiá ni-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmì quide.

¹⁰ Te yùhù cachí xì-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndài, mà nácóí cachì xì nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tníì dihùn xí-nsiá). Còò, mà cuáhi cadì ni-iin nèhivì nùí cachì ñà-jaàn.

¹¹ Te, ¿índù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cuú inì sàhà-nsiá? Còò, vachi ináhá Dios ñà-cuú ndisa inì sàhà-nsiá.

¹² Doco iin-ni icúmì quidé ñà-nduá quide sàhá màsà níhìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachi-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù.

¹³ Vàchi cunaha-nsiá, tnùhu nduá cachí-nè ñà-nùù mii-yá nì nìhì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu.

¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vachi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-sì dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin

chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nê nihì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá ìcà-né.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ù xí Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí` xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu ni cuáha-nsia lugar càhàn chíí na iin tè-loco; vàchi stná yùhù cudii stná inì cachì nansa ndiaá güê` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá).

¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichi, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nihí nùù Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vàchi ñà-cuàhìn ndenihì vahi mii nduá.

¹⁸ Vàchi sàni xinì, ñà-cuàhà guá nèhivì ndenihí vaha xí mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñàyùcànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán.

¹⁹ Vàchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiâ, ñàyùcànduá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá.

²⁰ Dècuèndè candisâ stná-nsiâ nú xichúûn nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-ìcúmí-nsiâ, te ò dandacú ndee-né nùù-nsiá, te ò cachíchì inì-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùù-nsiá; pues nsidaámà candisâ-nsiá.

²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vàchi cónì quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndenihí vaha xí mii-xí, ádi vátùni stná yùhù càhìn sàhà mii ducán. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó.

²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàhì ñuu Israel nduú stná-nè cachí-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachí stná-nè

ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues ni cúnahá-nê yohòtéhè stnàì nì sanduu nècuàchìmà.

²³ Daaní, cachí-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchí-nê nùù-xí. Pues divi ducání stnà yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùù mii-né. Mate na cáhàn tè-loco cáhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùù mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùù mii-né. Cuàhà gá xichi sà-ié` ñà-cui nì cui.

²⁴ Ùhùn xichi nì casahnì cuí tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì ñhí iin iin xichi.

²⁵ Te ùni xichi nì ñàhni cuí stnàì xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cui. Te ùni xichi nì càhà stnà barcu ndé cuàhìn, ñàyùcànduá iin ndui xì iin ñuu nì xique mahì tècuí mar.

²⁶ Cuàhà gá sàni xicanui. Dava yùte, ndé cùúnàhí nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stnà nèhivì raza mií, cuní stnà-nè quida quini-ne xí, mii-né xì stnà nècuàchi inga ñuu. Cuàhà gá peligru yáhi na xicánuí ñuu nahnú, te ò yucù dãná, ò mar. Te peligru nduú stnà na ié` mahì nèhivì dananì uun nchícùn xì mii-yá.

²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vàchi cuàhà vida yáhi xicánuí. Có-quídì, xíhì doco, xíhì tècuí; te nú coámà, quidándéé inì, mate xíhì vixin ñà-còò sícoto vàha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gà más ñà-cónì càchí xì-nsiá. Daaní, nsiquívì cuàhà gá nacání stnà inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu.

²⁹ Vàchi nú débil iá anima iin ñani-ndà, dandu stnà yùhù, na ian débil iá stnàì; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stnà yùhù ndohó stnàì.

30 Ñàyùcànduá, nú ndisa ía necesidad ndenihi vaha mií, dandu chicá vaha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù.

31 Cunaha-nsiá, ñà-ndácuìsì nduú nsidaa ñà-nduá cachì xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yâ nicanicuahàn.

32 Na ní sa-ìe ñuu Damasco, ía stná iin gobernador xinúcuáchí nùu rey Aretas yucán, te divi-tè nì dándàcú-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cùnì-te tnii-tè yùhù.

33 Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé ía iin ventana tií, te nì sàcùnacaì iin ìcà sìcàté, te nì dānùú nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nìhí nì càcui nùu gobernador mà.

12

Nansa nì dācùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

1 Yùhù ináhí còò ni-iñàha nìhìndèè-ndà nú ndenihí vaha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá dacunì Dios ndohó, vāchi cuàhà gá ñà-ndiaha xinì nèhivì dava xichi.

2 Yùhù ináhí iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxìn cùmì cuià nì ndiachi-né dècuèndè ansivi ùnì (chicá dìquì-xí). Có-ìnhá a ní sàhàn-nè yucán xì na ía iquìcúñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá.

3-4 Doco yùhù, ináhí nècuàchìmà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate có-ìnhá a ní ndiachi stná iquìcúñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te

ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndi-aha. Doco còò stná permisú cachi-ndà palabra mà xì nèhivì.

⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihini taví tñùñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vèchi màdì tñúhu nduá, te nì màdì palabra cumánì cundua nú nì cachì ducán nì cùí, (vèchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchìmà). Doco còó, mà cáchì ñà-jaàn. Cuisì nacánì xì-nsiá ñà-nduú iin nèhivì ùún, te ndohó stnáì, còtó cutuxi ini nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tàña'ha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tàña'ha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá nì xinì ansivi daa, ñàyùcànduá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sàha-ya permisú) quida ñà-malu xì sàhà-ñá màsà ndénihí vaha güè` mií.

⁸ Mate ùnì xichi nì xìcàn tàhví nùù-yá áma dácûxíó-yáña,

⁹ doco dohó nì cachi-yà xì: “Cunaha-ní, vètùni sàà gracia xi nùù-ní. Vèchi nú cuítâ-nî, dandu chicá ndiaha icúmî chindeí mii-ní”, nì cachi-yà. Ñàyùcànduá, vichi cudî inì nú cuítê, vèchi nú ducán, dandu chicá más icúmî nihítáhvi' ndudu ì xì Cristu.

¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudî inì nú còò fuerzì, te ò cánàhá nèhivì xì, te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vèchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì, dandu chicá cuàhà icúmî nihítáhvi' ndudu ì xì-yá.

*Ndià dìsàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì
xí Dios ñuu Corinto*

11 Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vaha güé` mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cùmàni nì sandua. Doco fuerza nì cachì ducán sàhà ñà-nduá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vàchi mii-nsiá nduú ana ndiá ìcà tavà xì tnùñuhu xí nì cùí. Mate ni cachí-ndà còò ni-ìñàha ndiaí, doco siquiera dava-ni ndiaí xì nèhivì cachí guâ xì-nsiá nduú-né apóstol xi mii-yá.

12 Vàchi na ní sa-ìe xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte ñsa quide. Cuàhà gá ìñàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xinì cuàhà vida). Ñàyùcànduá, sàhà nsi-daámà vâtùni cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduí.

13 Nacua siempre quidé xì nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán ñsa quida stnái xì mii-nsiá. Cuisì imindaa ìñàha cóni ndúdává, divi ñà-cóni tnì dihùn xí-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhví` nùù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsià sàhí, por favor.

14 Vichi sà-ìé` ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùni xichi. Doco ni-ìñàha mà cáquìn nùù-nsiá, vachi màdì ñà-ìcúmí-nsiâ nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vàchi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhâ. Còó, yuadíhâ quidá tocar dandútâhví xì biene xi nùù miá.

15 Ñàyùcànduá, dispuestu ié` quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vàha xi anima-nsià, dècuèndè vida xi cuàha stnái nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

16 Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndáà nduá, cóni tnì dihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmî, ñàyùcànduá, inga modo nì sahnìndahví

mii-nsiá, cachí-nè.

¹⁷ Doco ¿a ní sahnindahví ndise mii-nsiá na ní techuín nèhivì nì sàà nùù-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní candiaa-nè dìhùn xí-nsiá? (Còó.)

¹⁸ Nì sacundahví nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcànduá cutnâhá-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòò vâha tu-nsi xì-nsiá. Doco còó. Indéhe Dios, ináhá-yâ nansa cachí, te ndácùcahan stnâi Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñâyùcànduá tiaí nsidaa ñà-yòhó, ñani màní.

²⁰ Doco yúhî sàhà-nsiá còtó sàì yucán, te mà cúdî gá inì sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndóò stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhî sàhà-nsiá, còtó sàì, te ndoó-nsiá náâ tnahá-nsiá, cúmbìdia inì-nsia, daciúdà stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndi-aha gá-nsià mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñùhu tnahá-nsiá, te ò cucuádû-nsiá, có-xìcánúú víi gá-nsiá.

²¹ Ndisa, yúhî, còtó sàà tui, te ndòò cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quìvì, te tàñáha ga naxicocuîin ini-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmî coi tñùnsí ini sàhà-né nú tàñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-né xì ana cónì nándàhà xì-né, te ò íá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-sìquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó,

cuidadu ni cúndóó-ndá màsà quídá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùni xichi sài ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sài, (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quídá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùi ò ùni testigu, dandu cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndácuisi.

² Te vichi iá stná ñà-nduá cunî cachí xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te nì cúníní stná nsidaa gá-nsià, vàchi nacua nì cachí na ní sàhìn visita ùi mà, ducán cachí stnài vichi mate xica ié; nú ni sài, mà dácâcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju).

³ Ducán icúmî quide, vàchi xícàn-nsià iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á coó. Cunaaha-nsiá, màdì débil iá mii-yá ana dândàcù-xì nùù-ndà, cóo; quídá-yá poder xi-ya nùù-ndà.

⁴ Mate na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchìca cruz, doco vichi, cóo. Itiácú-yà vichi sàhà poder xi ndudu ùi xí Dios. Ñàyùcànduá, stná nsiùhù, mate cóo stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsí cutiacu gà-nsí ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

⁵ Nacani vaha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehè váha-nsia anima-nsià. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-ínacáá Jesucristu ini anima-nsià. Doco te nú cóo-yá, dandísá, có-nduú-nsiá nèhivì sàni natùì nùù-yá.

⁶ Doco cahnú gà Dios vátùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nècuàchì sàni natùì nùù-yá.

⁷ Te vichi xícàn tàhvi-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quídá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchí-nsí ducán sàhà ñà-cutuxi ini-nsià vaha ga nsiùhù.

Cuisi cuní-nsi quida-nsia ñà-íá vii, mate vihini mà sáa-nsià cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsi nùù-yá.

⁸ Doco nú ñà-ndácuisi nduú palabra chináhá-nsi, dandu mà cúí cadì nèhivì nùá, cuisíá cui quidañuhu-neà, te dacuítia-neà.

⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsí nahi nèhivì còò ni-iñàha-xi, doco cudíi ini-nsi sàhámà; cuisíá cuní-nsi ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsí càcàn tàhvi gá-nsi nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàa-nsia nduhì dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasái carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sàì nàcòti-nsiá, còtó sàì, te icúmí dandacú ndeí nùù-nsiá. Vèchi ñà-ndàà nduá, íá derechu xi sàni ñihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñáni. Quida-nsia lucha quida vii-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá.

¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sáa stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Ley saa ni nacao Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77